

SIERRA PÄRL - TAHOE JÄRV

Airi Enge

Sissejuhatuseks tsiteerin Ameerika kirjanikku Mark Twaini, kes oma Metsiku Lääne reisidele pühendatud teoses "Roughing it" (1872 - "Eemal tsivilisatsioonist") kirjeldab teekonda Carson Cityst Tahoe järve äärde: "Meile öeldi, et see asub 11 miili kaugusel. Kõmpisime jupp aega tasamaal, kuni jõudsime mäeni, mis sööstis püstloodis kuskil tuhande miili kõrgusele. Tippu jõudes vaatasime mäe teisele poolele. Ei mingit järve. Teisele poolele laskudes ootas meid ees org ning järgmine mäetipp – seekord juba kolme-nelja tuhande miili kõrgusel. Vaatasime sealt jälle alla. Ikka ei mingit järve. Väsimusest ja higist leemendades istusime puhkama ning palkasime paar pilusilma siunama inimesi, kes meid tüssanud olid. Pärast puhkust aga oli meil taas jaksu ja tahtmist teekond uuesti jalge alla võtta. Rühkisime veel paar-kolm tundi enne, kui Järv meie pilgule avanes – majesteetlik sinipalakas 6300 jala kõrgusel merepinnast, palistatud lumiste mäetippudega, mis omakorda kerkisid veel 3000 jala kõrgusele! Teekond ümber selle lahmaka ovaali võinuks olla tubli 80 või 100 miili. Imetledes selle tüünel pinnal briljantse täpsusega peegelduvaid mäeharju mõtlesin, et vaevalt saab maamunal kaunimat pilti leida." Järvest lahutavate mägede kõrguse ning hiina tööjõu kohalolu, rääkimata siis veel kasutamise kohta on kirjanikuhärra muidugi liialdanud. Ent need poeetilised võtted lubavad lugejal teekonna vaevalisust mõista. Samas järve ilu kirjeldades ta küll liialdanud pole – vastupidi, see jääb napiks.

Mind ennast haarab järve ääres alati eriline transitaalne seisund, milles segunevad katarsis, imetus, õnne- ja tänutunne. See oleks minu "Veel peatu hetk!" Carson Citys elades on meil kujunenud vääramatuks tavaks eskortida iga külaline Tahoe manu. Isegi meie sõber Pastor Don, kes misjonärina maailmaradu (ka Eestis) käinud ja näinud, ei olnud kiidusõnadega kitsi. Huvitav ongi vaadata inimesi, kes vahetavad Tahoe muljeid – nende silmad löövad särava ning huultel viivleb saladuslik naeratus. Justkui kuuluks nad mingisse salaseltsi...

SIERRA PÄRL - TAHOE JÄRV	1
Geograafilised andmed ja ajalugu	2
Mida Tahoe järve ääres ette võtta?	4
Aktiivne puhkus	4
Lihtsalt puhkus	4
Puhkus kellegi erilisega	5
Kus peatuda?	5
Meelelahutus	5

Geograafilised andmed ja ajalugu

Asukoht: Tahoe asub Sierra Nevada mäestikust ning on jaotatud California ja Nevada osariigi vahel. Californiast toob järveni mitu maanteed, Nevada puhul tuleks aga mainida kontinentaalmaanteed I-50. San Franciscost sõidab Tahoe äärde umbes viie, Carson Cityst lausa poole tunniga.

Geograafilised andmed:

- Suurim sügavus 501 m
- Keskmine sügavus 305 m
- Suurim diameeter (põhjust lõunasse) 35 km
- Väikseim (idast läände) 19 km
- Pindala 495 km²
- Keskmine pinnakõrgus (merepinnast) 1897 m
- Kõrgeim tipp (Freel tipp) 3320 m

Tahoe järve basseini tekke umbkaudu 2-3 miljon aastat tagasi toimunud maakoore murrangust. Spetsiifiliselt on tegu normaalmurranguga, tänu millele kiviplokkid kas üles või alla liiguvad. Põhjalikumalt võib normaalmurrangutest lugeda [siit](#). Ülesliikunud plokkidest moodustus Carsoni mäeahelik järvest idas, läänes aga Sierra Nevada mäeahelik. Kõrgeimad mäetipud järve ääres on [Freel tipp](#) 3320 m, [Monument tipp](#) 3068 m (suusakeskus [Heavenly](#)), [Pyramid tipp](#) 3043 m (looduskaitsealal [Desolation Wilderness](#)) and [Tallac'i mägi](#) 2967 m.

Järv tekkis basseini madalamatesse osadesse kogunenud lumest, vihmast ja ojadest. Järve praegune kuju vormisid jääliustikud. Veekokku suubub arvukalt ojasid, ent välja voolab vaid Truckee jõgi, mis ühtlasi ka Renot läbides suubub lõpuks Pyramidi järve.

USA-s on Tahoe sügavuselt teisel, maailmamastaabis aga kümnendal kohal. Tahoe järve basseini asub merepinnast isegi madalamal kui sellest itta jääv Carsoni org. Keskmiselt kõrguselt (1897 m) merepinnast naudib Sierra Nevada mäestiku pärl USA-s oma suuruskategoorias kõrgeima järve tiitlit.

Pinnatemperatuur langeb veebruaris ja märtsis 4,5-10° C, tõustes augustis ja septembris 18-21° C. 213 m sügavusel püsib temperatuur aga 4 °C tasemel.

Tänu järvevee puhtusele näeb inimsilmaga lausa 30 m sügavusele. Vee läbipaistvus tuleneb järgmistest faktoritest:

- 40% järve toitvatest sademetest langeb otse järve
- ülejäänud sademed nõrguvad järve mööda graniitpinnast, mis on suhteliselt steriilne ning loob suurepärase filtratsiooni.

Põhjalikumalt selgitust Tahoe järve tekkimisest ja selle loodusest saab lugeda [siit](#).

Järve põlisasukaks on [washoe hõim](#), kes suviti siia kõrbealavuse eest tõmbus ning siin kalapüügi, jahipidamise ning taimedekogumisega toiduvarusid täiendas. Arvatavasti oma vapustava ilu tõttu muutus järv nende spirituaalse elu keskmeks. Eriliselt pühaks peeti Koopakaljut, ingl. [Cave Rock](#), Washoe keeles De-ek Wadapush. Siin toimusid hõimu tseremooniaid, siin suhtlesid hõimuvanemad kõikvõimsate vaimudega. Siit lasti teise ilma lahkunutel Tahoe vetes oma viimasesse koju triivida.

Paraku ei kuulu Koopakalju hõimule, vaid USA Riigimetsa teenistusele. 1962 ehitati risti läbi kalju maanteedunnel, hiljem lisandus sellele teinegi. Peale liikluse tekitasid põlisrahvale pikka aega meelehärmi mägironijad, kelle seas Koopakalju

vallutamist peetakse tubliks saavutuseks, kuid kelle varustus kaljupinda murendas ning vaime häirinud. 2005.a keelustati kohtuotsusega mägironimine Koopakaljul.

Esimene valge mees, John C. Freemont saabus järve äärde 1844. Aastal 1853 nimetas California peageodeet William Eddy Tahoe tollase kuberneri järgi Bigleri järveks. Sellele järgnes pea sajandi jagu debatte, kas veekogu peaks kandma põlisrahva või valge mehe poolt antud nime. 1945 otsustati ametlikult jääda põlisrahva nime juurde. Vahelepõikeks, 'tahoe' ei tähistanud washoe hõimule muud kui 'suurt vett!' Nii nagu hõimugi nimi 'washoe' tähendab 'siin elavat rahvast'. 'Maarahvana' saame me sellest suurepäraselt aru...

Alates California kullapalavikust 1848.a. tõttasid siit kevadest sügiseni läbi õnneotsijad ja uusasunikud. Hõbedamaardla Comstock Lode'i kaevandamine lähedal asuvas Virginia Citys tingis Tahoe-äärse põlismetsa langetamise peaaegu täies ulatuses, pannes järve ökokatastroofi äärelle. Saatuse ironiana said hõbedavarud Virginia Citys pea ammendatud ning sinne loodus sai mahti taastuda.

1864 asutati Tahoe linn, mille põhiasukaiks suvitajad Virginia Cityst. Nendele järgnesid San Francisco kröösused, kellel jutud mägi järve ilust kõrvust mööda ei läinud. Aastatel 1890-1916 pakkusid puhkajate enamusele peatuspaika kuurordid. Tuntuimat neist, Tallaci puhkekeskust, reklaamiti kui "maailma grandioosseimat". Siianigi pajatavad legendid luksusest ja meelelahutusest, mida sealed külastajad nautida võisid. Erilise uhkusega kuulutati välja balliruumi vedrudele ehitatud põrandat. Puhkekeskustele lisandus 1894 Pope'ide uhke suvemõis, mille peamaja täiendasid arvukad abihooned teenijaskonnale ja külalistele. Piiratud liiklusoludes, milles San Franciscost sai rongiga sõita vaid Truckee linnani, kust suvitajad toimetati kohale tõldadega, nautis 20.sajandi alguseni Tahoe ääres suverõõme valitud seltskond. 1900 avatud raudteeliin Truckee ja Tahoe City vahel parandas olukorda ning juba 1902 avas ukseid puhkekeskus Tahoe Tavern, kus külastajale pakuti kõrvõimalikke luksusi, k.a kohapeal genereeritud elekter ning telefoni kasutamise võimalus. 1920-30-ndatel käivitunud maanteeehitus andis ka keskklassi esindajatele võimaluse sija oma tagasihoidlikke käämpinguid rajada.

Erilist buumi aga märkisid muidugi aastad pärast II maailmasõda. Tahoe Nevada poolsele alale kerkisid uhked kasiinod, mis magnetiks kalifornialasi, kelle kodus sai hasartmängudest nautida vaid lotot. Teise tegurina tuleks mainida kontinentaalmaantee [I-50 ehk Lincoln Highway](#) valmimist 1956. Tahoe regiooni kujunemisel suusaparadiisiks mängisid suurt rolli 1960 toimunud olümpiamängud lähedalasuvas Squaw orus.

Mida Tahoe järve ääres ette võtta?

Aktiivne puhkus

Suusahooaeg algab tavaliselt pärast esimest korralikku lumesadu kuskil novembris ning kestab lumerohkematel aastatel lausa aprillini välja. Mitte kuigi kaugel Tahoe lõunakaldast asub legendaarne suusa- ja puhkekeskus [Heavenly](#), mis äsja tähistas oma 50.juubelit. Keskus hoolitseb külastaja kõikvõimalike vajaduste eest alates sissejuhatusest mägisuusatamise ja lumelauasõitu ning varustuse rentimisest kuni majutuseni välja. Tulgu huviline üks, suure grupi, lastega või täiskasvanutega, keskus on valmis nende eest hoolt kandma. Aastaringsetl töötab siin Tahoe ainuke köisraudtee, millega sõit vaateplatvormile/suusamäele kestab 12 minutit, mis esmakordsel sõitjal moodub garanteeritult "uuh" ja "aah" hüüete ning rohke pildiklõpsimise saatel.

Suvi tähendab Tahoe ääres matkamist kas jalgsi või rattaga, süsta- või paadisõidu, aga ka veesportide harrastamist. Järve ääres sõites on näha, et pea iga neljas poekene pakub rendiks spordivarustust. Rentimis- ning treenimisvõimalusi pakuvad ka rannakuurordid, näiteks [Zephyr Cove](#), [Camp Richardson](#) ja [Beaconi rand](#).

Ideid Tahoe ääres matkamiseks võib leida [siit](#). Endal mõlgub juba mõnda aega mõttes matk [Tallaci mäele](#) looduskaitselal Desolation Wilderness.

Lihtsalt puhkus

Eelpool sai juba mainitud paari kuurorti, kus olemas kaunis liivarand, tasemel snäkkbaarid, aga ka poekesed ning muu vajalik. Seega pole vist üllatus, et rannapidajad soovivad külastajatelt väikest tasu – tavaliselt parkimistasu, mis kõigub 4-8 dollari vahel. Samas jagub järve äärde külluses tasuta randu – nende kohta saab infot tasuta Tahoe teatmikest, mida saab haarata kõikjal, kus toimub mingi äritegevus. Muide, rannainfot uurides, tuleks muide tähele panna linnukest, sellise näitaja suhtes nagu „clothing optional”, mis osutab nudistide olemasolule. Siinkohal keskendu arendatud randadele, mis tavaliselt käe-jala juures ning kust leiab puhkamiseks/elu nautimiseks mitmepalgelisi võimalusi.

[Zephyr Cove](#)

Peale spordivarustuse rendi asub siin snäkkbaar, rannavolle plats, ulatuslik liivarand. Nii kohalikud kui turistid tulevad siia aga eelkõige [lõbureisiks](#) ajaloolise rataslaeva või tänapäevase jahtlaeva pardal. Ise soovitaks tavapäraselt *sightseeing* reise MS Dixie'ga, kus täiskasvanu pileti eest küsitakse 29 ja lapse eest 9 dollarit. Soovides aga söömaaga tuleb rohkem raha välja käia ning leida vastav reisiaeg nagu näiteks hommikusöök šampusega või näiteks õhtusöök tantsu saatel.

Zephyr Cove'iga seostub ka üks turistilõks. Nimelt tervitab kruisile minejat paparazzode jõuk, kes siiski väga viisakalt palub seltskonnal hetkeks pilidi jaoks poseerida. Omal ajal, mil digifotokat ei tuntud, valmistas see seltskond lõbureisi ajal pildid ning riputas vastavale tahvlile. Pärast vapustavalt kaunist lõbureisi käisid/käivad paljud välja ebamõistlikult kalli raha iseenda pildi eest spetstaskus, mis töötab neile terve elu Tahoeet meenutada. Ah!

[Beacon Beach @ Camp Richardson puhkekeskus](#)

Beaconi randa ei tutvustata teatmikes kuigi palju, sest oma nime on saanud see Camp Richardsoni puhkekeskuses asuva restorani Beacon Bar & Grill järgi. Samuti asub siin mootorpaadi- ja süstalaenutus. Suviti aga meelitavad siia kolmapäevast laupäevani rahvast elava muusika kontserdid, kus rõhk vanadel headel lugudel, mis ruttu rahva tantsima võluvad. Loomulikult eeldavad restoranipidajad, et kontserdikuulajad neilt jooke ja joogikõrvast ostavad. Kuna nende hinnad on kõvasti üle keskmise taseme, toob rahvas oma kraami kaasa. Kompromissiks tuleb neil aga randa juurdepääsuks ning "tasuta" kontserdi kuulamiseks tasuda 7 dollarit.

Ise soovitaks see kindlasti välja käia, end rannas üles seada ning kui päiksest liialt saab, seada sammud Tallaci muuseumikompleksi poole.

[Tallaci muuseumikompleks](#)

Kompleks peaks olema eriliselt rõõmustav nähtus inimestele, kes soovivad asju ajalises perspektiivis näha. Muuseumi peahoones on järve põlisrahvale, washoe hõimule pühendatud väljapanek, aga samuti materjale Tallaci puhkekeskuse kohta. Kompleksile jäävad kunagiste San Francisco kõvade tegijate suvevaldused nagu näiteks Baldwin (Tallaci kuurordi asutaja pere) valdus, Pope'i valdus ja Valhalla. Vaatamist ning imetlust jätkub seal kauaks, kuna näiteks Pope'i valdus on täielikult restaureeritud. Kompleksis saab ise ringi jalutada ja uudistada või teha seda kõike tagasihoidliku tasu eest giidi saatel.

Muuseumikompleksis on tegevust aastaringset. Näiteks Valhalla valduse paadikuur on restaureeritud teatriks, kus paaril korral nädalas antakse etendusi või kontserte. Suurematest suveüritustest tuleks nimetada Shakespeare'i festivali, aga ka Gatsby festivali meenutamaks Scott Fitzgeraldi meeldejäädavalt kirjeldatud kröösuste pillavat elulaadi 1920-ndatel, mil need valdused valmisid. Samuti korraldab siin oma üritusi washoe hõim.

[Vikingsholm @ Emerald Bay](#)

Majamuuseum, mis tutvustab kuulsat Vikingsholmi, selle ajalugu ning omanikke enne valduse annetamist California osariigile. Parkimisplatsilt ootab külastjat umbes miiline teekond, mida aga ei tohiks pidada paljuks, kui uudistaja saab oma silmaga kaeda Tahoe järve ainsat lahte Emerald Bay'd ja ainsat saart Fanette'i. Samuti on juba tee Vikingsholmi kanti äärmiselt närvekõditav ning grandioosne.

[Watsoni suvila](#)

Ajaloo huvilised saavad uurida üht tüüpilist suvilat, mille sarnased hakkasid järvekaldale kerkima 19. ja 20. sajandi vahetusel. Asub järve põhjakaldal Tahoe Citys.

Puhkus kellegi erilisega

Võin kinnitada, et intensiivsusest ja erakordsusest vastab Tahoe järve ilu küllaltki täpselt tunnetele, mis valdavad üht armunud paari. Pole ime, et sellest on kujunenud omaette reisisiht teineteist leidnud inimestele ning et seal kihlunute/abiellunute hulk on aukartustäratav. Ameerikale omaselt vastab igale nõudlusele pakkumine ning kohalikud firmad pakuvad rõõmuga pulmade korraldamise teenust. Ent nagu Las Vegaseski ajab asja kähku joonde tseremooniake kasvõi kasiino kitsukeses *Wedding Chapel*is. Samuti pakub Tahoe suurepäraseid ja mitmekülgseid võimalusi mesinädalate pidamiseks, kui paaril selleks aega peaks jaguma.

Kus peatuda?

Alustada võiks muidugi taskukohaste Nevada hotellidega (nt. Horizon järve lõunaosas, kus palju kõiksugu tegevust ning megakasiinod Montbleu, Harvey's ja Harrahs lühikese kiviviske kauguses), aga California poole motellid jäävad samasse hinnaklassi. Pikema ning hulgakese peatumise korral võiks ju kaaluda maja või korteri üürimist, sest nii saab ise toitu valmistada, pesu pesta jne. Juhtub su käsutuses olema vagunsuvila, siis tuleks uurida RV parke. Telkimisestusiastina soovitaks aga lihtsat telkimist – tavaliselt võib telgi üles seada ka RV pargis, kus platsil nii vee- kui elektrivarustus ning tavaliselt saab ka dushi all käia.

Meelelahutus

Nüüd aga Tahoe järve ühest olulisest magnetist – kasiinodest. Tänu seadustatud hasartmängudele tegutsevad need vaid Nevada poolel. Lõunakaldal on Las Vegase stiilis kasiinosid vaid kolm, ent millised kolm! Huvitava tõigana tuleb mainida seda, et kaks neist kuuluvad ühele peremehele, ent kolmaski on nendega kambas, et teha meelelahutus South Lake Tahoe külastajale võimalikult meeldejäädavaks.

Muidugi loodavad kasiinod, et inimene hasartmänge mängides oma raha "majale" jätab - tegelikkuses see nii ongi! Mitmepalgelisema meelelahutuse huvides püütakse puhkajale pakkuda muudki huvitavat. Iga kasiino korraldab mingit unikaalset *show'd* – *stand-up comedy*, kuulus bänd või artist, erootilised revüüd. Samuti leiab igas kasiinos ühe klaveribaari, kus hea kuulata vaikset muusikat, vestelda partneriga ja pokaali taga igapäeva probleemid unustada. Loomulikult pole unustatud nooremat kontingenti – nemad võivad tümpsu ja eakaaslasi nautida *night club*'is. Erinevalt Las Vegasest ei pruugi siinsete arvukate ning eri stiilis restoranide hinnad supersoodsad olla. Nagu kord ja kohus leiab kasiinodes kohvikuid ning igasugu butiike.

Mainida tuleks, et kasiino külastaja peab olema 21-aastane. Lapsed võivad kasiinos liikuda vaid vanemate saatel ning peavad eemale hoidma baariletist ja mängukohtadest. Nevada kasiinodel on tavaks premeerida mängurit tasuta joogiga – kuniks mängu, seniks *drink!* Analoogilistest lõksudest tuleks mainida veel kasiinode puhul külalist virgenahoidvat ruumitemperatuuri (liiga külm!) ning seda, et tegevus toimub 24/7!